1 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
g
ދިވެހިރާއްޖޭ ގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ
ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް
• ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2024/HC-A/234
• އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
• އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އާދަމް މުޙައްމަދު/ ކެނެރީގެ، ޅ. ހިންނަވަރު
• މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ (އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ނިންމި ގޮތް)
މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢު
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު އިސްމާޢީ ލް ޝަފީޢު
25 ޖުމާދަލްއޫލާ 1448
ނިމުނު ތާރީޚް :
05 ނޮވެންބަރު 2026
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

2 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
26 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1446
ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:
29 އޮކްޓޫބަރު 2024

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ :
• ނަންބަރު: 200-M4/6/2024/4
• ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
• ބާވަތް: އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް
• ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 28 އޯގަސްޓް 2024 • ނިމުނު ތާރީޚް: 03 ސެޕްޓެންބަރު 2024

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް
ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް އާދަމް މުޙައްމަދު/ ކެނެރީގެ، ޅ.ހިންނަވަރު
ވަކީލު ން : ވަކީލު:
އޒ. މުޙައްމަދު ޒާހިރު/ ވިޝާމް ޒާހިރު އެންޑް ކޯ އެލް.އެލް.ޕީ އޒ. އައިނާން ޢަލީ މުޙައްމަދު/ ވެލް ޓްރަޔަލްސް
އޒ. އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު/ ވިޝާމް ޒާހިރު އެންޑް ކޯ އެލް.އެލް.ޕީ
މަދަނީ- ވަޒީފާއާބެހޭ-އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ނިންމި ގޮތް - ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) – ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މުވައްޒަފާމެދު އަޅާފިޔަވަޅު އިސްތިއުނާފުކުރުން-
ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

3 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢުގެ ރައުޔު
ތަޢާރުފު
1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް ގެ ނަންބަރު 200-M4/6/2024/4 އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު
1
ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ގެ)މީގެ
ފަހުން ' ސްޓެލްކޯ' ނުވަތަ 'އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް'(ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން
ބަލާ ފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، ޅ.ހިންނަވަރު، ކެނެރީގެ ،
އާދަމް މުޙައްމަދު2 (މީގެ ފަހުން 'އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް' ނުވަތަ 'އާދަމް މުޙައްމަދު') އެވެ.
ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް
2. ޅ.ހިންނަވަރު/ ކެނެރީގެ، އާދަމް މުޙައްމަދު އަކީ، ސްޓެލްކޯގައި ޑްރައިވަރެއްގެ މަޤާމުގައި، 20 ޖަނަވަރީ
2022 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެކެވެ.
3. އާދަމް މުޙައްމަދު އަށް ރައްދުވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަމަށް
ތުހުމަތުކޮށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ކުންފުނީގެ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން
ހުއްޓުވުމުގެ ޝަކުވާ ބަލާ ކޮމިޓީން މައްސަލަ ތަހުޤީޤުކޮށް މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުން ދީފައިވާ
ބަޔާންތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އާދަމް މުޙައްމަދު ކޮށްފައިވާ ޢަމަލަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމާއި ގޯނާކުރުން
ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު)16 /2014 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭ ޢަމަލެއްކަމަށް ބުރަވެވޭތީ، އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް3
4
މުސާރަ ނުލިބޭ ގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެ ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އާދަމް މުޙައްމަދު އަންގާފައިވެއެވެ.
1 ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު C-0486/2012
2އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A114859
233 ޖުލައި 2024 އިން 05 އޯގަސްޓް 2024 އަށް
4 ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު /2024/380MIS6-1/ސިޓީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

4 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
4. އާދަމް މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މުސާރަ
ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ އިޖުރާއަތާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް
ކަނޑައަޅައިދީ، މުސާރަ ނުލިބޭ ގޮތަށް ކޮށްފައިވާ ސަސްޕެންޝަން އުވާލާ، އެ މުއްދަތަށް ލިބެންޖެހޭ
މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދިނުމަށް ސްޓެލްކޯގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށާއި، ސަސްޕެންޝަން ރެކޯޑު ފައިލުން
އުނިކޮށްދިނުމަށް އެދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އާދަމް މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އެ
މައްސަލަ ބަލަމުންދަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލައިންނެވެ.
5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލަ އެ ޓްރައިބިއުނަލްގައި
ބަލަމުންދަނިކޮށް، ސްޓެލްކޯގެ ފަރާތުން އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ހުށަހެޅިއެވެ.
6. މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާ
5
ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމިގޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ
ޤަޟިއްޔާއެވެ.
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާއާއި، އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ
ނިންމުން
7. އާދަމް މުޙައްމަދަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014)ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން އެ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅި، އެ ޝަކުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާ ފިޔަވަޅު
އަޅާފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައިވާއިރު، އާދަމް މުޙައްމަދަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް
5 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 4/6/2024/4M200-"އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް"
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

5 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ނޫންކަމަށާއި، އާދަމް މުޙައްމަދުގެ ޝަކުވާއަކީ އެ ފަރާތާމެދު އިދާރީ ހިންގުމުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީއިން މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާތީ
ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާއަކަށްވާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ފިޔަވަޅާމެދު
ތައުނުކުރުމަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅަންޖެހެނީ ކޯޓަކަށް ކަމަށާއި، އަދި އާދަމް މުޙައްމަދާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2 /2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ އެއްވެސް މާއްދާއަކަށް ހަވާލާދީފައި ނުވާތީ އާދަމް
މުޙައްމަދަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުންވެސް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުންވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޞިފަތު ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވާތީ، މި މައްސަލައަކީ،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންނުވާ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،
މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި، ސްޓެލްކޯއިން އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.
8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 200-M4/6/2024/4 އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ނިންމި
ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛
..." މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑަށް ތަބާނުވުމުން އެޅި ފިޔަވަޅަކީ އެކަށީގެންނުވާ ފިޔަވަޅެއް ކަމަށް އެފިޔަވަޅު އެޅުނު
މުވައްޒަފަކަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ ޝަކުވާ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިދާނެ ކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008)ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނު(ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014)ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އާދަމް
މުޙައްމަދަށް ނެތްކަމުގައިވީނަމަވެސް، އެ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި،
'ޝަކުވާއަކާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ތަޙްޤީޤުތައްކޮށް، ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޢަމަލެއް
ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނުވާނެގޮތެއްގެމަތިން އޭނާއާމެދު އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުއެޅުން'
މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ޝަކުވާ ބަލާ ކޮމިޓީއިން އަޅާ ފިޔަވަޅަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނުވާނެ ގޮތެއްގެ މަތިން
އަޅާ ފިޔަވަޅެއްކަން ޔަޤީންކުރުމަކީ ޝަކުވާ ބަލާ ކޮމިޓީގެ ޒިންމާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، އެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

6 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުންތައް ނިންމުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުތަކަށް ތަބާވުން ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުން ލާޒިމުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނާތީއާއި، އެ ކޮމިޓީން ނިންމާ
ނިންމުންތަކާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފަ ކު ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވޭތޯ
ނުވަތަ ނޫންތޯ ކަނޑައެޅުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް
ރިޢާޔަތް ނުކޮށް ހަމައެކަނި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ވަކިން ކިޔައި ތަޠުބީޤުކުރެވިދާނެކަމަށް
ނުފެންނާތީއާއި، އެ ކޮމިޓީން އާދަމް މުޙައްމަދާމެދު އަޅާފައިވާ އިޞްލާހީ ފިޔަވަޅާ ގުޅިގެން އެކަމުގެ ޝަކުވާ ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އާދަމް މުޙައްމަދަށް ލިބިގެންވާކަން
ވަރަށް ފާޅުކަން ބޮޑު ގޮތެއްގައި އެނގެން އޮންނާތީއާއި، އަދި މީގެ އިތުރުން، އިޞްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާ ގުޅިގެން ޓްރައިބިއުނަލަށް
ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެން އޮންނައިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކަށް ލިބިގެން ނުވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2021/SC-A/82
ޤަޟިއްޔާއާއި، މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމަވާފައިވާ އެ ބާވަތުގެ އެހެން ޤަޟިއްޔާތަކުން އެނގެން އޮންނާތީ،
މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން އިޖުރާއީ ނުކުތާ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަމަށާއި، އަދި މި މައްސަލައިގެ
މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންނުވާ
މައްސަލައެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ކަމުގެ އިޙްތިމާލެއް ނެތަތީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާ
"
ބަލައިނުގަތުމަށް ނިންމައި، އެކަން އެންގީމެވެ.
މިފަދައިންނެވެ.
އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުނު ނުކުތާތައް
9. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ތައް ހުށަހަޅާ އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ
ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކާލާތުކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ :
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

7 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
9.1 ގަވާއިދު ނަންބަރު (2022/R-14 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދު(ގެ 69 ވަނަ މާއްދާއާއި
ހިލާފަށް އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒާމެދު ގޮތެއް ނިންމާފައި ވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި؛
9.2 ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) މާނަކޮށް
ތަތުބީގުކުރުމުގައާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސް ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނާއި ހިލާފަށް
މާނަކުރުމާއެކު، އަދުލުވެރިކަން ގެއްލޭގޮތަށް އަދި ދައުވާގެ އަސާސް އޮ ޅޭގޮތަށް ނިންމުން
ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.
އިސްތިއުނާ ފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ފާހަގަކުރި ކަންކަން
ފުރަތަމަ ނުކުތާއާ ގުޅޭ
10. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ސްޓެލްކޯއިން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
10.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު ގެ 10 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ
މުއައްސަސާއެއްކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުން ސާފުވާކަމާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސް
ކަނޑައެޅުމުގެ ބޭނުމަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިއާޔަތްކުރުން
ލާޒިމުކަން ؛
10.2 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދު ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް އަށް ނަޒަރުކުރުމުން،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި ތަންފީޒުކުރާނޭ އިޖުރާއަތަކީ، އަދި
ތަތުބީގުކުރާނޭ އުސޫލުތަކަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާއި
އުސޫލުތައްކަމާމެދު ބަހުސެއް ނެތްކަ ން؛
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

8 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
10.3 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގައި، އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒުތައް
ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އަދި ހައިސިއްޔަތު އެމައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް
ލިބިގެން ވާކަމާއި، އަދި މިފަދައިން އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒުތަކާއި ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހެޅުމާއި ގުޅޭ
އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ
މާއްދާގައިކަން؛
10.4 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އިޖުރާއީ
އިއުތިރާޒެއް ނުވަތަ އިހްތިސާސްއަށް ތައުނުކޮށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެގަވާއިދުގެ 31 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ ކުރީން، "އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް
ބާއްވަންވާނެ" ކަމަށްކަން ؛
10.5 މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުގެ
ދަށުން މާނަކުރާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ ކުރީން، "އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް"
ތާވަލުކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިޔާރަށް ދޫކޮށްލެވިފައިވާ ކަމެއް
ނޫންކަމާއި، އެއީ ފުރިހަމަކުރުން ލާޒިމު އިޖުރާއަތެއްކަން؛ އަދި އެފަދަ އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ
އަޑުއެހުންތަކެއް ތާވަލުކޮށް، އިއުތިރާޒު ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އެފަރާތުގެ އިއުތިރާޒު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުސަތު
ދިނުމަކީ އަދި އެއިއުތިރާޒުގެ މައުލޫމާތު އަނެއް ފަރާތަށް އެނގިގެންދިއުމަކީ، އެމައްސަލައެއްގައި
ހިމެނޭ ހަސްމުންނަށް ލިބިގެންވާ ހައްގެއްކަން ؛
28 10.6 އޯގަސްޓް 2024 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒުފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ނުވަތަ
އެނޫންވެސް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުގައި، ޝަރީއަތުން ސާފުކުރުމަށް އެދޭ އިތުރު ކަމެއް ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

9 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ޝަރީއަތުގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް ޤާނޫނީ ބަހުސް ނުވަތަ ސުވާލާއި ގުޅޭގޮތުން އިތުރު ޤާނޫނީ ބަހުސެއް
އުފަންވާ ހާލަތުގައި، އެފަދަ ކަންކަން ޝަރީއަތުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ސާފުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ
ސުވާލުތަކާއި ސާފުކުރުމަށް އެދޭ މައުލޫމާތާއި އިތުރު ހެއްކެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ބޭނުންވާ ހާލަތުގައި
އެފަދަ ހެއްކެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ވުޖޫދުގައިވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ އަދި ވުޖޫދުގައިވާނަމަ، އެފަދަ ހެއްކެއް
ނުވަތަ ލިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން ނުވަތަ ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ ވާގިއާއެއް އޮތްނަމަ، އެވާގިއާ
ކަށަވަރުކުރުމުގެ ބޭނުމަށްވެސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)
ގައި ބަޔާންކުރާ "އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް" ތާވަލުކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ އިސްވެދެންނެވުނު މާއްދާގެ މަގުސަދެއްކަން ؛
10.7 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-M4/6/2024/4 (03 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް، ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި
ހުށަހެޅުންތަކާއި، މައްސަލަ އިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ކިތާބީ ހެކިތަކުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް
ބަޔާންކޮށްފައިނުވި ނަމަވެސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ހަވާލާދީ ނިންމުން ނިންމާފައިވާކަން؛
10.8 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/67 ގަޟިއްޔާގެ 6 ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ 43
"
ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުގެ ދަށުން، ދެފަރާތުންކުރެ ފަރާތަކުން ފާހަގަ
"
ނުކުރާ ޤާނޫނީ ނުކުތާތައް ފަނޑިޔާރަކު އަމިއްލައަށް އިސްވެ ފާހަގަކޮށް އެކަމާއިމެދު ގޮތް ނިންމުން
މިހާލަތުގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ހުށަހެޅުމުގައި
އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ހަވާލާދީފައި ނުވާކަން ؛ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު
16 /2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި ހަވާލާދީ
6ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު /67A-HC2022/ގަޒިއްޔާ (ސަން ސިޔާމް ރިސޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ރިސްޒާޑް ލުރެންސް މަޖޫސްކީ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

10 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކެއްކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނަށް ހަވާލާދިނުމެއްނެތި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު
ތަކުރާރުކޮށް ބަޔާންކުރުމަށްފަހު، އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްކަމުގައި ސަރީހަ ނައްސުން ބުނެފައިނުވާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު
ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތުގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާއާއި ހަވާލާދީފައިވަނީ،
މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހަސްމުންގެ ހުށަހެޅުންތަކުގެ ބޭރުންކަން ؛
10.9 މައްސަލައިގެ އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒުގެ މަރުހަލާގައިވެސް، ނުވަތަ އިބްތިދާއީ މަރުހަލާގައިވެސް ނުވަތަ
އެނޫންވެސް މަރުހަލާއެއްގައި، ޝަރީއަތުން ސާފުކުރުމަށް އެދޭ ކަމެއް ސާފުކުރުމެއްނެތި، ޝަރީއަތުން
އިފްތިރާޟް presume((ކޮށްގެން ނިންމުންތައް ނިންމާނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ނިކުމެގެންދާ
ނަތީޖާއަކީ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުންވެސް އަދި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުންވެސް ހުށަހެޅުންތަކާއި
ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ޒިންމާއިން ބަރީއަވެގެންދިއުމާއެކު، ޝަރީއަތުން ހިތުހުރި ގޮތަކަށް ނިންމުންތައް
ނިންމުންކަން ؛
10.10 އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ގަޒިއްޔާގައި7
"އެއްވެސް ހާލެއްގައި ކަމުގެ ހަގީގަތް ކަށަވަރުނުކޮށް ހިތަށްއެރިގޮތަކަށް ހުކުމް ކުރުމަށް ލިބިފައި
އޮންނަ ފާހެއް ނޫނެވެ. ޚަސްމުންގެ މައްޗަށް އަނިޔާވެރިވެ، ހިތުހުރި ގޮތަކަށް ހުކުމްކުރުމުގެ
"
މިނިވަންކަން ފަނޑިޔާރުންނަށް ލިބިގެންނުވެއެވެ. މިފަދައިން ބަޔާންކުރައްވާ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ
ޤާނޫނީ އުސޫލުގެ ދަށުން މަނާކަމެއްކަން ސާފުވާން އޮތަތީ، މިހާލަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
7ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /100A-SC2020/ގަޒިއްޔާ (އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ލަޠީފާ ޢަލީ ޙަސަން) ގެ ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ 36
ވަނަ ޕެރެގްރާފް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

11 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ "އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް" ތާވަލުކޮށް
ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ލާޒިމީ ވާޖިބާއި މަގުސަދުގެ އަލީގައިވެސް، އެއަޑުއެހުން ތާވަލުކޮށް ކުރިއަށް
ގެންދިއުމެއްނެތި، އަދި ލިޔެވި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތު މަސްހުނިވެގެންދާގޮތަށް އޮޅުންބޮޅުން
ގަނޑެއްގެ ތެރެއިން ވެއްޓިގެންދާގޮތަށް އަމަލުކުރުމަކީ ވަ ޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް
އަދި އިހްތިޔާރެއް ނޫންކަ ން؛
10.11 އެފަދަ ފާސިދު އިޖުރާއަތެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުގައި ވާސިލުވާ ނިންމުންތަކާއި ހުކުމްތަކަކީ،
ހަސްމުންގެ ހައްގުތަކަށް އުނިކަން ލިބޭގޮތަށް އަދި އަދުލުވެރި ޝަރީއަތެއްގެ އުންސުރުތަކާއި ހިލާފަށް
ނިންމޭ ނިންމުންތަކެއް އަދި ހުކުމްތަކެއްކަން.
ދެވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅޭ
11. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ސްޓެލްކޯގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
11.1ކޮންމެ މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގައިވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް އަދި
މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން އަދި މައްސަލައި ގެ އިޖުރާއަތުތައް ކުރިއަށްދާއިރުވެސް، ޝަރީއަތުން
ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ހުންނަކަމާއި، އެގޮތުން، މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއަށް
ކަށަވަރުވާންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ ސިފަތު
8
ލިބިގެންވުމާއެކު، އެފަދަ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމަށް އެކަށީގެންވާ މަސްލަހަތެއް އޮންނަންޖެހޭކަ ން؛
8 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/62 ގަޒިއްޔާ)މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްދީދީ ވ. އޮޅުވެލި ލާމު ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
އަދި އިތުރު 2 ފަރާތެއް(އަދި ރިއާޔަތްކުރެވޭފަދަ persuasive authority((ޤާނޫނީ މުސްތަނަދެއްގެ ގޮތުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު(ގެ 76 ވަނަ މާއްދާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

12 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
11.2 މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގައި، އެމައްސަލައަކީ ކޮބައިކަން ސާފުކޮށްދިނުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ
ޒިންމާއެއްކަން ؛ އެހެނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ގަޟިއްޔާގައި9
ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުކަމުގައިވާ، އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން މަދަނީ ހުސޫމާތުތަކުގައި
ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ onus probandi((އުފުލުމަކީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމާއި،
އެއް ހަސްމު އަނެއް ހަސްމާ ކުރިމަތިކުރުވާ "ދަފްއު" plea((ސާބިތުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ އެ
"ދަފްއުއެއް" ކުރާ ފަރާތުން، މިއުސޫލުގެ ދަށުން، މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާއިރު، އެމައްސަލަ އެކަށީގެންވާ
މިންވަރަށް ސާފުކޮށްދިނުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަން ؛
11.3މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގައި، އެމައްސަލަ ބިނާކުރާ ވާގިއާތަކާއި ޤާނޫނީ އަސާސްތަކާއެކު،
އެމައްސަލައިގައި އެދިހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ގަޟާއީ ފަރުވާ judicial remedy((އަކީ ކޮބައިކަން
ބަޔާންކުރުމާއެކު، އެއީ ވަކި ހާއްސަ ޤާނޫނެއްގެ ނުވަތަ ވަކި މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުމެއްކަމުގައިވާނަމަ، އެފަދައިން ބަޔާންކުރުމަކީވެސް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ
10
ޒިންމާއެއްކަން ؛
11.4 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލައި ގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް
ހަވާލާދީފައި ނުވާކަމާއި، މުޅީންވެސް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014)ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(އާއި ހަވާލާދީ ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތައްކަން ؛
މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ހަވާލާދިނުމެއްނެތި، ޖިންސީ
9ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ގަޒިއްޔާ (އަޙްމަދު ނާޝިދު ވ. މުޙައްމަދު މުޞްތަފާ) ގެ ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ ހުލާސާގެ
4 ވަނަ ސަފްހާ
10 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/09 ގަޒިއްޔާ (ޢިމާދު ޔޫސުފް ވ. ސީ އެންޑް ސަން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ގެ
ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ 14 ވަނަ ޕެރެގްރާފު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

13 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ތަކުރާރުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި އަދި
އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްކަމުގައި އެއްވެސް
މިންވަރަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމާއި، އިސްވެދެންނެވުނު ފަދައިން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވީހިނދު، އެމައްސަލައަކީ ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުގައި
ބަލަންޖެހޭކަ ން؛
11.5ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/280 ގަޟިއްޔާގައި11 ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ޤާނޫނީ
އުސޫލާއި، އަދި ހަމައެހެންމެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/39 ގަޟިއްޔާގެ12
ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތަށް ރިއާޔަތްކުރުމުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ނިންމުންތަކާއި ފިޔަވަޅުތައް ބިނާކުރާ
ޤާނޫނީ އަސާސްގެ ގޮތުގައި އެފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ކަންކަމަށްމެނުވީ ރިއާޔަތްކުރުމަކީ އަދުލުވެރިކަމެއް
ނޫންކަމުގައި ސާފުވާކަމާއި، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގަޟިއްޔާތައް އެކުއެކީގައި ނަޒަރުކުރުމުން
ސާފުވެގެންދާ ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ، ކޯޓަކުން ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލުން ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތައް
ބެލުމުގައިވެސް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފަށް ރައްދުކުރާ ލިޔުމުގައި ނުވަތަ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކުރާ
ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ އަސާސަކީ އެކޯޓަކުން ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލަކުން ރިއާޔަތްކުރަންޖެހޭ އަދި
އެފަދައިން ގައިދުކުރެވޭ ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ އަސާސެއްކަން؛
11.6 އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު 6-I/MIS/2024/1380 (23 ޖުލައި (2024 ސިޓީގައި
ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅަށް ތައުނުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެ އްކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު
11 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު /280A-HC2012/ގަޒިއްޔާ (ޕްރިސިޝަން މެރިން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ޢަބްދުއްރައްޒާޤު ޢަލީ)
12 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު /39A-HC2021/ގަޒިއްޔާ (ޢަލީ ޝަރީފު ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

14 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
23 (6-I/MIS/2024/1380 ޖުލައި (2024 ސިޓީގައި ބަޔާންކުރަނީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތަށް ރައްދުވާގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޝަކުވާ ބަލާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ
އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަމަށް ސާބިތުވާކަމަށް ބުރަވެވޭކަމަށާއި، އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި 14
(ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެ ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް
އަންގާކަމަށްކަން؛
11.7 މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ކިތާބީ ހެކިތަކުން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހަސްމުން
ތަތުބީގުކުރުމަށް އެދޭ ޤާނޫނު ސާފުކޮށް އެނގެން އޮތްއިރު، މިހާލަތުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި
ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު
ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވަނީ ކޮން ފަރާތްތަކަކަށްތޯ ނަޒަރުކުރުން މުހިއްމުކަ މަށާއި އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސްއަކީ ކޮބައިތޯވެސް ބެލުން މުހިއްމުކަން؛
11.8 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސްއަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
އިހްތިސާސް ކަނޑައެޅުމުގެ ބޭނުމަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް
ރިއާޔަތްކުރުން ލާޒިމުކަން؛
11.9 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި އެ މާއްދާގެ (މ) އާއި (ދ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާތަކުގެ ނައްސުތަކުންވެސް ޤާނޫނެއްގައި އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ އިހްތިސާސް
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެމައްސަލައެއް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލަށް ބެލުމުގެ އިހްތިސާސް އޮތްކަމާއި، އެހެންކަމުން، މިހާލަތުގައި އިތުރަށް
ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

15 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވަނީ ކޮން
ފަރާތްތަކަކަށްތޯކަން ؛
11.10 ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ، އެ ޤާނޫނުގެ
17 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ 26 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު،
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޢަމަލެއް އެމީހަކާ ދެކޮޅަށް ހިންގޭ މީހަކަށް ލިބިގެން ވާކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކުރާ އަދި ހަވާލާދޭ "ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީ "
އެކުލަވާލާފައިނުވާ ހާލަތުގައި، އެފަދަ ތަންތަނުގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ
އަމަލުތަކާބެހޭ މައްސަލަތައް ސީދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު އޮތްކަން
ސާފު ވާކަމާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
"
ގައި ބަޔާންކުރަނީ ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
"
ކޮމިޓީ ގެ މެންބަރަކަށްވާ ހާލަތުގައި، އެމައްސަލަ ސީދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ
އުސޫލުކަމާއި، އަދި 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ކޮމިޓީގެ ނިންމުން
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގިކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާ
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދައިދިނުމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ
ޙައްޤު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަ ން؛
11.11 އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު އެންމެހާ މާއްދާތަކުގައިވެސް، އަދި ހާއްސަގޮތެއްގައި ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ ޖިންސީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

16 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޢަމަލެއް އެމީހަކާ ދެކޮޅަށް ހިންގޭ މީހާއަށް ނުވަތަ ޝަކުވާ ހުށަހެޅި
ފަރާތަށް އެޝަކުވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންވާ ކަމަށްކަން؛
11.12 ހަވާލާދެވުނު އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޝަކުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތް ނުވަތަ ތުހުމަތުތައް ރައްދުވި ނުވަތަ ސާބިތުވި ފަރާތަށް، ކުރިމަތިވާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ
އެފަރާތަކަށް ތުހުމަތު ނުވަތަ ޝަކުވާ ރައްދުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޝަކުވާ ސާބިތުވެ ފިޔަވަޅު
އެޅުމުގެ ސަބަބުން، އެކަމަށް ތައުނުކޮށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ވާހަކައެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަން ؛ މިއީ
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތުގައި ބަލައިގަނެފައިވާ ނުކުތާއެއްކަމާއި، އެގޮތުން،
އެނިންމުމުގައި، "ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014)ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އާދަމް މުޙައްމަދަށް
"
ނެތްކަމުގައިވީނަމަވެސް މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވީހިނދު، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުން
ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިންސީ ފުރައްސާކުރުމުގެ ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް އެޝަކުވާއާއި
ގުޅިގެން ނިންމާ ނިންމުންތައް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަނޭޅޭނޭކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުންވެސް ގަބޫލުކުރާކަން ސާފުވާކަން ؛
11.13 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު
23 (6-I/MIS/2024/1380 ޖުލައި (2024 ސިޓީގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅަށް ތައުނުކޮށް
ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަން ސާފުވާން އޮތަތީ، އަދި އެސިޓީއާއި އިސްވެދެންނެވުނު މައްސަލައިގައި
މުތުލަގަށް ބަޔާންކުރަނީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު އެކަނިކަން
އެނގެން އޮތަތީ، އެނޫން ޤާނޫނަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

17 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ހުށަހަޅާފައިވާކަމުގައި ބެލެވޭނޭ އަސާސެއް ނެތްކަން ؛ އަދި އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާ ކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބެލޭ މައްސަލަތަކުގައި ޝަކުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި
ނެތަތި، އެއީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާ ހައްގެއްކަމުގައި ބެލެވޭނޭ އަސާސެއްވެސް
ނެތްކަ ން؛
11.14 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތުގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާއާއި
ހަވާލާދިނުމާއެކު، އެމާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ކަމާއި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް
ހަވާލާދީފައި ނު ވާކަމާއި، މުޅީންވެސް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014)ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(އާ ހަވާލާދީ ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތައްކަން؛
11.15 މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ހަވާލާދިނުމެއްނެތި، ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ތަކުރާރުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި
އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްކަމުގައި އެއްވެސް
މިންވަރަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާ ކަމާއި، އަދި އެސަބަބުތަކަށްޓަކައި، އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅި މައްސަލައެއްކަމުގައި ބެލެވޭނޭ އެއްވެސް އަސާސެއް
ނެތްކަ ން؛
11.16 މަސައްކަތުގެ އަހުލާގު އެކަށީގެންނުވުމާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ އަމަލުތައް ހިންގުމާއި ތަފާތުކަމާއި
މަސައްކަތު ގެ އަހުލާގަކީ މުވައްޒަފެއްގެ ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

18 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ފަރުވާތެރިކަމާއި، އަހައްމިއްޔަތާއި، ހާޒިރީއާއި އެނޫންވެސް ސަބަބުވެރި މުވައްޒަފެއްގެ ކިބައިން
ސަބަބުވެރި ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކުން ބޭނުންވާނޭ expect((ފަދަ ކަންކަންކަމާއި، މިކަންކަމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައި ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަންކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް، ޖިންސީ
ފުރައްސާރައިގެ އަމަލުތަކަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން،
ޤާނޫނީ ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމަށްވާއިރު، އެއީ ހާއްސަ ޤާނޫނެ އް އަދި ހާއްސަ
އިޖުރާއަތުތަކެއްކަމަށާއި، ހާއްސަ ޒިންމާތަކަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް އަދި ހާއްސަ ކުށްތަކެއްކަން؛
11.17 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/12 ގަޟިއްޔާގެ13 ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ
26 ވަނަ ޕެރެގްރާފަށް ނަޒަރުކުރުމުން، އަދި ކުރިއަރާފައިވާ ޤާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައި އިސްތިގްރާރުވެފައިވާ
ޤާނޫނީ ޤާއިދާއެއްކަމު ގައިވާ (lex specialis derogat legi general“ “މާނަ / ތަރުޖަމާ: a
law governing a specific subject matter overrides a law governing only
general matters(އަށް ނަޒަރުކުރުމުންވެސް، މިހާލަތުގައި ހާއްސަ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ހާއްސަ ޤާނޫނަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ކަމަށާއި، އަދި
އެސަބަބަށްޓަކައި، އެހާއްސަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ރައްދުވެ، އެ ޝަކުވާ ސާބިތުވާ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް
އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކަކީ އާންމު ޤާނޫނު (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އަޅާ، މަސައްކަތުގެ އަހުލާގު
އެކަށީގެންނުވުމުގެ ސަބަބުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުގައި ބަލާނަމަ، ހާއްސަ ޤާނޫނު ވުޖޫދުކުރުމުގެ
ބޭނުމެއް ނޯންނާނޭކަ ން؛ އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު
ހާއްސަވެގެންދާގޮތަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، އެޤާނޫނުގައި ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން
އަމަލެއް ކުރާ ފަރާތަކާއި ދެކޮޅަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ހާއްސަ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ޝަކުވާ ބެލުމު ގެ
ހާއްސަ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ޝަކުވާ ބެލުމަށް 03 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ ކޮމިޓީއެއް އޮތުން ލާޒިމުކުރުމުގެ
13 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /12A-SC2021/ގަޒިއްޔާ (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އިބްރާހީމް ސައްމާޙް އަޙްމަދު ފަތުޙީ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

19 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
އިތުރުން، އެޝަކުވާ ބެލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮމިޓީގައި ޖިންސީ ހަމަހަމަކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ
އިންތިޒާމުތައްވެސް އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވީހިނދު، އަދި މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް އާންމު
"މަސައްކަތުގެ އަހުލާގު އެކަށީގެންނު ވާ" މައްސަލަތަކުގައި ތަހުގީގުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ތަންޒީމުކޮށްފައި ނެތަތީ، އާންމު "މަސައްކަތުގެ އަހުލާގު އެކަށީގެންނު ވާ"
މައްސަލަތަކާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކުށެއްކަމަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމަލުތަކާއި އެއްހަމަކޮށް އެއް ދަރަޖަކުރުމެއް ދެވޭނޭ އަސާސެއް ނެތްކަން ؛
11.18 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/426 ގަޟިއްޔާގެ14 ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އަލްއުސްތާޒު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ
އިޖުރާއީ އަދި ޝަކުލީ ކަންތައްތަކަށް ރިއާޔަތްކުރުމަށް އެދޭކަމަށާއި، އެގޮތުން އެ ރައުޔުގައި، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 32 /2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ކުރީން މާޒީގައި އަމަލުކޮށްފައިވާ ފަދައިން،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ވުޖޫދުވުމަށްފަހު އަމަލުނުކުރެވޭނޭކަން ސާފުކޮށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާކަމާއި،
އަދި ދައުވާ އުފުލާ ފަރާތަކުން ޝަރީއަތަށް މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާ އި
އެއްގޮތަށް އަމަލުކޮށް، ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތަކާއި ފޯމުތައް ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކޮށްފައިވަނީ
އިސްވެބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނާއި އެއްގޮތަށްތޯ ޝަރީއަތުންވެސް ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭނޭކަމަށް އެގަޟިއްޔާ
ނިމުނުގޮތުގެ 26 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅުއް ވާފައިވާކަން ؛
11.19 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނީ އުސޫލަކީ ސީދާގޮތުން ލާޒިމު އުސޫލުތަކެއް ނޫންކަމުގައިވީ ނަމަވެސް،
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ، އިސްވެދެންނެވުނު ފަދައިން، ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނާއި ހަވާލާދީ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކަށްވާއިރު،
14 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު /426A-HC2022/ގަޒިއްޔާ (ދިވެހި ދައުލަތް ވ. ޙުސައިން ޙާފިޡް އަދި އިތުރު ފަރާތްތަކެއް)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

20 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
އަދި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ރައްދުވި ފަރާތަށް މައްސަލައެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ކަށަވަރުކޮށްދީފައިނުވާއިރު، އެމައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅަނީ
ކޮން ޤާނޫނެއްގެ ކޮން މާއްދާއެއްގެ ދަށުންކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ
ޒިންމާއެއްކަމާއި، އަދި އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ
މައްސަލައެއްކަމުގައިވާނަމަ، އެފަދައިން ބަޔާންކޮށް، އެމައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ލިބިދެވެނީ
އެޤާނޫނުގެ ކޮން މާއްދާއެއްގެ ދަށުންކަން ބަޔާންކުރުމަކީވެސް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ
ޒިންމާއެއްކަން ؛
11.20 އެހެންނަމަވެސް، އިސްވެދެންނެވުނު ފަދައިން، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެފަދަ އެއްވެސް
ހުށަހެޅުމެއް ނުވަތަ ބަޔާންކުރުމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި، އަދި އެފަދައިން ހުށަހަޅާފައިނުވާ ހާލަތުގައި،
އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅި މައްސަލައެއް ނުވަތަ
ހުށަހެޅުމުގެ އިހްތިމާލު އޮތް މައްސަލައެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
ބާރުތަކާއި އިހްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭފަދަ ކަމެއް ނޫންކަ ން ؛ އަދި މައްސަލައެއްގައި ޤާނޫނީ
ބަހުސްތަކެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކެއް އުފަންކުރުމަކީވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ބާރުތަކާއި
އިހްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭފަދަ ކަމެއް ނޫންކަން ؛
11.21 އެހެނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ގަޒިއްޔާގައި15، "ކޯޓަށް
ހުށަހެޅިފައިވާ ޚުޞޫމަތަކާގުޅިގެން ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުން ފައިޞަލާކުރަންވާނީ ޚަޞްމުންގެ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވަޤާއިޢުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފައިޞަލާކުރުމަށް އެދިފައިވާ ކަންތަކަށް
ކަމާއި، ޚަޞްމުންގެ ފަރާތުން ފައިޞަލާކުރަން އެދިފައިނުވާ، އަދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ބަލާފައިނުވާ
15 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ގަޒިއްޔާ (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޝަމްޢީލް ރަޝީދު) ގެ ޝަރީއަތް
ނިމުނުގޮތު 12 ވަނަ ސަފްހާ (ޝަރީއަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ 8 ވަނަ ނުކުތާގެ (ހ) ގައި)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

21 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ވަޤާއިޢުތަކަކަށް ފައިޞަލާ ކޮށްގެން ނުވާނެކަމާއި، ހަމައެއާޢެކު، ފުރަތަމަ މަރުޙާލާގެ ކޯޓުގައި
އެދިފައިނުވާ އާ ކަމަކަށް ޚަޞްމުންގެ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުގައި
ފައިޞަލާކޮށްދިނުމަށް އެދުމަކީ އުޞޫލެއްގެ ގޮތުގައި ތަފާތު ޖުރިސްޑިކްޝަންތަކުގައި
އިސްތިޤުރާރުވފައިވާ "މުރާފަޢާތު" Civil Procedure((ގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުކަމެއްކަން އެނގެން
"
އޮންނަކަމެވެ. މިފަދައިން ކަނޑައަޅުއްވާ ޤާނޫނީ އުސޫލެއް ގާއިމުކުރައްވާފައިވީހިނދު، ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލައިގައިވެސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން
މައްސަލަ ބަލައިގަނެ ފައިސަލާކޮށް، ނިންމުމެއް ނިންމަންޖެހޭނީ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތާއި
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ މައްޗަށްކަން ސާފުވާކަމާއި، އަދި
އެނޫންގޮތަކަށް އަމަލުކުރާނަމަ، އެފަދައިން އަމަލުކުރުމަށް ޤާނޫނުން ހުއްދަކުރުން ލާޒިމުކަން؛
11.22 އިސްވެދެންނެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/44 ގަޟިއްޔާގައި
ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/HC-A/67
16
ގަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުގެ އަލީގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
ހުށަހަޅާފައިނުވާ ހުށަހެޅުމެއް ނުވަތަ ބަޔާންކުރުމެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އަމިއްލައަށް
އުފަންކުރުވާ މައްސަލައިގައި އެކަންކަމަށް ރިއާޔަތްކުރުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ބާރުތަކާއި
އިހްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭކަމެއްކަން ؛ އަދި އެފަދައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން
އަމަލުކުރާނަމަ، އެއީ އަދުލުވެރި އަދި ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވެފައިނުވާ ޝަރީއަތެއްކަމުގައި ބެލުމުގެ
އިހުތިމާލު ކުޑަކަ ން؛ އެހެނީ، އެފަދަ ހާލަތެއްގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ނުސީދާގޮތެއްގައި
16 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު /67A-HC2022/ގަޒިއްޔާ (ސަން ސިޔާމް ރިސޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ރިސްޒާޑް ލުރެންސް މަޖޫސްކީ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

22 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ނަމަވެސް، އެއްހަސްމުގެ ފަރާތުން ވަކާލާތުކޮށް، ޤާނޫނީ އިރުޝާދު ދޭކަމުގެ އިހުތިމާލެއް އަދި
އިހުސާސެއް ވުޖޫދުވުގެންދާކަ ން؛
11.23 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އަމަލުކުރުމަށް ފުރުސަތު އެރުވިއްޖެނަމަ،
އެކަމުގެ ނަތީޖާއަކީ މިހާލަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަށަވަރުވެގެންވާ އަސާސީ ހައްގު ހަނިކުރެވިގެން
ދިއުންކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާކަމަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
2019/SC-A/61 ގަޟި އްޔާގައިވެސް ހަވާލާދީފައިވާ އަދި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ
ބައިނަލްއަޤްވާމީ މަދަނީ އަދި ސިޔާސީ ހައްގުތަކާބެހޭ މުއާހަދާ (International Covenant on
Civil and Political Rights(ގެ 14 ވަނަ އާރޓިކަލްގައި ބަޔާން ކުރާ “Right to equality
before courts and tribunals and to a fair trial“ އިތުރަށް ތަފްސީލުކޮށްދޭ އެކުވެރި
ދައުލަތްތައް United Nations((ގެ "ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޓީ" ގެ 90 ވަނަ ސެޝަން 09)
ޖުލައި 2007 އިން 27 ޖުލައި 2007 ގެ ނިޔަލަށް ޖެނީވާ، ސްވިޓްޒަރލޭންޑް(ގެ ރިޕޯޓުގެ 13
ވަނަ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރުވެސް، ދަލީލުކޮށްދެނީ ކޮންމެ މައްސަލައެއް ހިންގުމުގައިވެސް، އިޖުރާއީ
ހައްގުތައް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގައި އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއް ގެންގުޅުމަކީ ނުވަތަ ހަމަހަމަކަން
ނަފީވާފަދައިން ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވުމަކީ އެޝަރީއަތުގެ އަދު ލުވެރިކަން ނެތިގެއްލިދާ
ކަމެއްކަމުގައިކަން ؛
11.24 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

23 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
2021/SC-A/82 ގަޟިއްޔާއަށް17 ހަވާލާދީފައިވާކަމާއި، އެއީ އެގަޟިއްޔާ ނިމުނުގޮތުގެ 28 ވަނަ
ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކުރާ ކޯޓުތަކުގެ އިހްތިސާސްއާއި ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން
ކަނޑައެޅުއްވި ޤާނޫނީ އުސޫލަށް ރިއާޔަތްކޮށްކަމުގައި ސަރީހަ ނައްސުން ބަޔާންކޮށްފައިނުވިނަމަވެސް،
އެގަޒިއްޔާއާއި ހަވާލާދިނުމުގައި ބޭނުންކޮށް ފައިވާ އިބާރާތްކުރުމާއި، ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލަށް
ރިއާޔަތްކޮށް އެފަދައިން އިސްތިއުނާފް ކުރާ ފަރާތުން އިފްތިރާޟް (presume(ކުރެވޭކަން ؛
11.25 އިސްވެ ހަވާލާދެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ގަ ޟިއްޔާގެ ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ 28 ވަނަ
ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކުރާ ކޯޓުތަކުގެ އިހްތިސާސްއާއި ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން
ކަނޑައެޅުއްވި ޤާނޫނީ އުސޫލަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެއްބަސްކަމަށާއި އެހެންނަމަވެސް،
އެޤާނޫނީ އުސޫލު މިހާލަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސްއަށް ތަތުބީގުކުރި ނަމަވެސް،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތުގައި ތަތުބީގުކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ އިދިކޮޅުވެސް
އެބައޮތްކަމާއި، އެއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިހްތިސާސް ލިބިގެންނުވާ މައްސަލަތަކުގައި
ކޯޓުތަކަށް އެމައްސަލަތަކުގައި ފައިސަލާކޮށް ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިހްތިސާސް ލިބިގެންވު ންކަމަށާއި،
އިސްވެދެންނެވުނު ފަދައިން، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ، އެމައްސަލަ
ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ސިފަތު އެފަރާތަށް ޤާނޫނުން
ކަށަވަރުވެފައިނުވާ އަދި އެމައްސަލަ ބެލުމުގެ އިހްތިސާސް ޤާނޫނުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ލިބިދީފައިނު ވާ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއްކަމުން، ހަވާލަދެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ގަޟިއްޔާގެ
ޝަރީއަތް ނިމުނުގޮތުގެ 28 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނީ އުސޫލުގެ ދަށުން، މިހާލަތުގައި
17 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /82A-SC2021/ގަޒިއްޔާ (ސްޓޭޓް ޓްރޭޑިންގ އޯގަނައިޒޭޝަން ޕލކ ވ. މުޙައްމަދު މުޚްތާރު)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

24 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިހްތިސާސް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައެޅުމަކީވެސް، އިސްވެދެންނެވުނު
ޤާނޫނީ އުސޫލާއި ހިލާފުކަމެއްކަން؛
11.26 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، އަދި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ
މައްސަލައަކީ، އިސްވެދެންނެވުނު ފަދައިން، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޤާނޫނާއި ހަވާލާދީ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކަށްވާއިރު، އަދި އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްކަމުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނެތަތީ، މިހާލަތުގައި އެއީ
ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނޭކަ މަށާއި، އަދި އެމައްސަލަ
ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްކަމުގައި ބަލައިގަނެ ޤާނޫނީ އަސާސް ކަނޑައަޅާ،
ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނީ ބަހުސްތަކާއި ނުކުތާތައް ކަނޑައެޅުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
ބާރުތަކާއި އިހްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭފަދަ ކަމެއް ނޫންކަމަށާއި، އަދި އެސަބަބުތަކަށްޓަކައި،
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
އިހްތިސާސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭފަދަ މައްސަލައެއް ނޫން ކަން؛
11.27 އިސްވެދެންނެވުނު ވާގިއާތަކާއި، ހެކިތަކާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި
އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތައް އެފަދައިން ތަރުތީބުވެފައިވީހިނދު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ
ނަންބަރު 200-M4/6/2024/4 (03 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު
ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތަކީ ފާސިދު އިޖުރާއަތެއް، އަދި ހުށަހަޅާފައިނުވާ ނުކުތާތަކުގެ ބޭރުން،
އަދި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކަށް ރިއާޔަތްކުރުމެއްނެތި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ބާރުތަކާއި
އިހްތިޔާރުގެ ބޭރުން އަމަލުކޮށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށާއި، އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިހްތިސާސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭފަދަ މައްސަލައެއް ނޫންކަމުގައިވެސް ފާހަގަކޮށް، ޤާނޫނު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

25 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 280 ވަނަ މާއްދާއާއި، 282 ވަނަ މާއްދާއާއި،
283 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މިއިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާކަން.
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް
12. ސްޓެލްކޯގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ؛
" އިސްތިއުނާފް ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނާއި
ހަވާލާދީ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމަށާއި، އެހުށަހެޅުމުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި
ހަވާލާދީފައިނެތަތީ، އެމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނޭކަމަށް
ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި؛ އަދި
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޝަކުވާ ރައްދުވި
ފަރާތަށް އެމައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންނުވާކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފް ރައްދުވާ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު ލިބިގެންނުވާކަމަށް
ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި؛ އަދި
އިސްތިއުނާފް ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިހްތިސާސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތު
ފުރިހަމަކުރުމެއްނެތިކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި؛ އަދި
އިސްތިއުނާފް ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިހްތިސާސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި އެއިހްތިސާސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާކަމަށް
ކަނޑައަޅާފައި ނެތް ހާލަތެއްގައިކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި؛ އަދި
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 03 (200-M4/6/2024/4 ސެޕްޓެންބަރު (2024 އިޖުރާއީ ނުކުތާ
ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް ބާތިލުކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި؛
އިސްވެދެންނެވުނު މޭރުމުން ހުކުމެއް ކޮށްދެއްވުމާއެކު، ވެވަޑައިގަތް އެންމެ އަވަސް ފުރުސަތެއްގައި މައްސަލަ ނިންމަވައި
"
ދެއްވުމަށެވެ.
މިފަދަންނެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

26 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން
13. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
13.1 ކޯޓަކަށް ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލަކަށް މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ނުވަތަ
އިޚްތިޞާޞް Jurisdiction((އޮތްތޯ ބެލުމަކީ ހަމައެކަނި ޤާނޫނު މާނަކޮށްގެން ނިންމޭނެ ޤާނޫނީ
ސުވާލެއް Point of Law( )އޮތްތޯ ބެލު ންކަމާއި، އެގޮތުން ޤާނޫނީ ސުވާލެއް އޮތްތޯ
ކަނޑައެޅުމުގައި މިފަދަ ނިންމުންތައް ނިންމުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން އަޑުއެހުމެއް ބާއްވައި، ހެކިބަސް
ނަގައި، ދެ ފަރާތުގެ ވަކާލާތު އަޑުއެހުމަކީ ލާޒިމު ކަމެއް ނޫންކަން ؛
13.2 ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ
ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިޚްތިޞާޞް ލިބިދީފައިވަނީ ސީދާ ޤާނޫނުން ކަމުން، ޤާނޫނުގައި
ސާފުކޮށް ލިޔެފައިވާ ކަމެއް ކަށަވަރުކުރުމަށް އިތުރު އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަކީ ޟަރޫރީ ކަމެއް ނޫންކަން ؛
13.3 ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުން، އެ މައްސަލަ "ރަޖިސްޓްރީ" ކުރުމުގެ ކުރިން ބަލާ
ބެލުމަކީ އިދާރީ މަރުޙަލާ އެއްކަމާއި، މިއީ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކުގެ ކުރިން ހިނގާ ކަމެއްކަމާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު Ihusaan Shareef v. MTCC(2021/SC-A/97(
ގަޟިއްޔާގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން އިރުޝާދު ދީފައިވަނީ އިޚްތިޞާޞްގެ މައްސަލަކީ މައްސަލައިގެ
އެންމެ ކުރީ މަރުޙަލާގައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެ ގޮތެއްކަމާއި، އެގޮތުން އެ މަރުޙަލާގައި ޓްރައިބިއުންއިން
އަމިއްލައަށް އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަން ކަށަވަރުކުރުމަކީ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ޒިންމާއެއްކަމުން، މީގެ މާނައަކީ
އަޑުއެހުމަކާ ނުލައިވެސް ޓްރައިބިއުނަލަށް އެފަދަ ނިންމުން ނިންމިދާނެކަން؛
13.4އިޚްތިޞާޞް "އޮތްކަމަށް" ނިންމުމާއި "ނެތްކަމަށް" ނިންމުމުގެ ތަފާތަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނީ ގޮތުން
"އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުން" ލާޒިމުވަނީ މީހެއްގެ އަސާސީ ޙައްޤަކަށް އުނިކަން އަންނަ ފަދަ ނިންމުމެއް
ނިންމާއިރުގައިކަމުގައި ދެކޭކަމަށާއި، ސަބަބަކީ އިޚްތިޞާޞް ނެތްކަމަށް ނިންމައިފިނަމަ، މައްސަލަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

27 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ "ޢަދުލު އިންޞާފަށް ވާޞިލުވުމުގެ ޙައްޤު" ގެއްލިގެންދާނެތީ ކަމުން، އެފަދަ
ނިންމުމެއް ނިންމަންވާނީ އަޑުއެހުމެއް ބާއްވައިފައި ކަމަށާ އި، އެހެންނަމަވެސް އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަމަށް
ނިންމުމަކީ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން ނިންމާ ނިންމުމެއްކަމުން، މީގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
ލިބޭ ގެއްލުމެއް ނޯންނާނެކަމަށާއި، ސަބަބަކީ މައްސަލައިގެ ތެރެއިންވެސް އިޚްތިޞާޞް ނެތްކަމަށް ބުނެ
އަނެއް ފަރާތަށް އިއުތިރާޒުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް ފަހުން އޮންނާނެކަން ؛
13.5 ވީމާ، އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަކާ ނުލައި އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަމަށް ނިންމުމަކީ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދާ
ޚިލާފު ކަމެއް ނޫ ންކަމާއި، ސަބަބަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް
އިޚްތިޞާޞް ލިބިދީފައިވަނީ ޤާނޫނުން ކަނޑައެޅިގެން ކަމަށްވާތީ ، އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަން ނިންމުމުން
އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ޙައްޤަކަށް އުނިކަން ނާންނާތީ "Hearing"އެއްގެ މަޤްޞަދެ އް އެ ޙާލަތުގައި
ކޮންމެހެން ނެ ތްކަން؛
13.6ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި
ވަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާދޭ ތަނުގެ ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުމަކަށް އިއުތިރާޒުކުރާ ފަރާތުން،
އެ ނިންމުމެއް ނިންމާތާ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިދާނެ
ކަމަށް ކަމުން، ޓްރައިބިއުނަލަށް އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންނުވާ ކަމަށް ބުނުމަކީ ޤާނޫނުގެ ސާފު ނައްޞާ
ޚިލާފު ވާހަކައެއްކަން ؛
13.7ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ 2021/HC-A/418 އަޙްމަދު ނަޖާޙު ރަފީޤު ވ. މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް
ކޮމްޕެނީ ޤަޟިއްޔާއަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ތުހުމަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލައެއްގައި،
ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމި ގޮތް ހައިކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ބަލައި ނިންމާފައިވާ
މައްސަލައެއްކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިޚްތިޞާޞާ މެދު ސުވާލު އުފައްދާފައި
ނުވާކަމަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/71 (ޖޭ.އެސް.ސީ ވ. މުޙައްމަދު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

28 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
މާލިކު(ޤަޟިއްޔާގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ވަނީ ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ މައްސަލައެއްގައި
ޓްރައިބިއުނަލުން މުވައްޒަފު އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ނެރުމަށް ކުރި އަމުރު ދަމަހައްޓާފައިކަމުން، ސުޕްރީމް
ކޯޓުން މިފަދަ މައްސަލައެއް ބަލައި ގޮތް ކަނޑައެޅުމަކީ، ޓްރައިބިއުނަލަށް އެ އިޚްތިޞާޞް އޮތްކަން
އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަށް ކަށަވަރުވު ންކަން.
ދެވަނަ ނުކުތާ އާ ގުޅޭ
.14އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ކަންކަން
ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
14.1ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް
ބެލުމުން އެ ޤާނޫނަކީ ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި ކުރެވޭ ޖިންސީ ފުރައްސާރަތަކާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
ގޮތް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނެއްކަން އެ ޤާނޫނަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ
ތަޢާރަފުގައި ވެސް ބަޔާންވެގެންވަނީ މިއީ، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ އަމަލުތައް
މާނަކުރުމަށާއި، އެފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި އެކި ފަރާތްތަކުން އުފުލަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި
އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުކަމަށާއި، އެ ޤާނޫނުގެ މަޤު ސަދަކީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ
ތަންތަނާއި، ތަޢުލީމީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނުގެ އިތުރުން އިޖުތިމާޢީ
ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ އެކި މުއައްސަސާތަކުގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރައާއި ގޯނާގެ އަމަލުތައް
ހުއްޓުވައި، އެފަދަ ކަންކަމުން ރައްކާތެރިވެފައިވާ މާހައުލެއް ގާއިމުކުރުންކަން؛
14.2 އެހެންކަމުން އެ ޤާނޫނުގެ މަޤްސަދުގެ ގޮތުގައި ވެސް އެންމެ ފުރަތަމަ ބަޔާންވެގެން ވަނީ ވަޒީފާ
އަދާކުރާ ތަންތަން ކަމާއި، ހަމައެހެންމެ އަޅާ ފިޔަވަޅާ ގުޅޭގޮތުން ވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

29 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
(ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން، ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން
ތަހުގީގުތައް ހިންގުމާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރައާއި ގޯނާގެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަން ސާބިތުވާ
ފަރާތްތަކާމެދު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފުނުވާނޭ ފަދަ ގޮތަށްކަމަށާއި، އެހެންކަމުން މި ޤާނޫނުގެ މުޅި
މަޤްސަދަކީ ވެސް ވަޒީފާގެ މަޙައުލުގައި ކުރެވޭ ޖިންސީ ފުރައްސާރައާ ގުޅޭގޮތުން އެކަމުގެ
ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި، އެ ފިޔަވަޅާ މެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭ ކަމަށްވާނަމަ، އެ ފިޔަވަޅު ބާޠިލްކުރަން ހުށަހެޅުމުން
އެކަން ބެލުން ހިމެނޭކަމަށް އެ ޤާނޫނަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަން ؛
14.3ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާ ނުކުރާ ކޮންމެ މައްސަލައެއް ފުރަތަމަ މަރުހަލާގައި ބެލުމުގެ ބާރު
ލިބިގެންވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއަށްކަމާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި (ރ) ގައި
މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑަށް ތަބަޢު ނުވުމުން އެ ފިޔަވަޅަކީ އެކަށީގެންނުވާ ފިޔަވަޅެއް ކަމަށް
އެ ފިޔަވަޅު އެޅުނު މުވައްޒަފަށް ފެންނަ ޙާލަތުގައި އެކަމުގެ ޝަކުވާ ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހެޅިގެން
ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ؛
14.4ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޙަވާލާ ނުދިން ކަމުގައި ވިޔަސް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ
މައްސަލައަކީ އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި އަޅާފައިވާ އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅު ބާޠިލްކޮށް އެކަމާ
ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުން، އެކަމުގެ އިޚްތިސާސް ލިބިގެންވަނީ ވަޒީފާއާ ބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަން މި ދެންނެވުނު ޤާނޫނީ ނައްސުތަކުން ހާމަވެގެންދާކަން ؛
14.5ޤާނޫނު ނަންބަރު 16 /2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން
ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅެއް ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ފުރިހަމައަށް ލިބިދޭ ޙައްޤެ އްކަމުން، މިކަން
ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޤާނޫނީ ހަމަތަކަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014)ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

30 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ވަޒީފާދޭ ތަނުގެ ކޮމިޓީން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމާ ގޮތެއް ނުވަތަ އަޅާ
ފިޔަވަޅެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ބާރު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެން ވާކަމާއި، އެގޮތުން އެ
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އުފައްދާފައިވާ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމާ ނިންމުމާމެދު އިއުތިރާޒުކުރާ
ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިދާނެކަން؛
14.6 ފިޔަވަޅު ބާޠިލުކުރުމުގެ ބާރު ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ މަޤްޞަދަކީ، އަޅާފައިވާ
ފިޔަވަޅަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ އިޖުރާއަތާ ޚިލާފަށް އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅެއްނަމަ އެ ފިޔަވަޅެއް
ބާޠިލުކުރު ންކަމާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް ބާޠިލުކުރުމާއި، ވަޒީފާއިން
ވަކިކޮށްފައިވާނަމަ އަނބުރާ ވަޒީފާ ދިނުމަށް އަމުރުކުރުން ކަން؛
14.7އެހެންކަމުން ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ މައްސަލައި ގައި އެޅި ފިޔަވަޅު ބާޠިލުކުރަން ޓްރައިބިއުނަލަށް
މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014)ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން
ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(އިން ސީދާ ލިބޭ އިޚްތިޞާޞެއްކަމާއި، އެ ނޫން ގޮތަކަށް ބުނާ ބުނުމަކީ ޤާނޫނާ
ޚިލާފު، އަދި އިސްތިއުނާފީ ނިޒާމުގެ އަސާސާ ޚިލާފު ވާހަކައެއްކަން.
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް
.15އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ ޓްރައިބިއުނަލްއަށް
އިޚްތިސާސް ލިބިގެންވާ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
އެދިފައިވެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

31 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން
16. މި މައްސަލައަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އާދަމް މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން ބަލަމުންދާ އެ
ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 128/VTR/2024 މައްސަލައަކީ އެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް
ލިބިފައިނުވާ މައްސަލައެއްކަމަށް ދެކި ސްޓެކްލޯގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާ އެ ޓްރައިބިއުނަލަށް
ބަލައިނުގަތުމުން، ޓްރައިބިއުނަލްގެ އެ ނިންމުން މި ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެކެވެ.
.17މި މައްސަލައިގައި މިކޯޓުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާތަކަކީ؛
17.1 ޓްރައިބިއުނަލުން އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒާމެދު ގޮތް ކަނޑައެޅީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ
69 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްތޯ ؟
17.2 ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު މާނަކޮށް ތަތުބީގުކުރުމަގައާއި ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިޚްތިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މާނަކޮށް، އަދުލުވެރިކަން ގެއްލޭގޮތަށް
އަދި ދައުވާގެ އަސާސް އޮޅޭގޮތަށްތޯ ؟ އެވެ.
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު18ގެ 69 ވަނަ މާއްދާ
.18ސްޓެލްކޯގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޓްރައިބިއުނަލުން އިޖުރާއީ
އިއުތިރާޒާމެދު ގޮތް ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ
ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ.
.19އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިމިވާ އިޖުރާއީ ނިންމުން 30 ސެޕްޓެންބަރު 2024 ގައި ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި އިރު،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ
18 ގަވާއިދު ނަންބަރު -14R2022/(ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު(މީގެ ފަހުން، މިރައުޔުގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު ކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިއެވަނީ މި ގަވާއިދަށް ނިސްބަތްކޮށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

32 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ބަލައި ގޮތެއް ނިންމުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެން ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދެވިދާނެ ކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ؛
" (ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 31 ވަނަ މާއްދާ
(އިބްތިދާއީ ބައްދަލުވުން) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިބްތިދާއީ ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމުގެ ކުރިން، އިޖުރާއީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން
އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް ބާއްވާންވާނެއެވެ."
މިފަދައިންނެވެ. މި މާއްދާ، 15 އޮކްޓޫބަރު 2025 ގައި އިސްލާހުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން
އިސްލާހުކުރެވުނުއިރު މި މާއްދާގެ ޢިބާރާތުގައި، އިޚްތިޞާޞްއާ ގުޅޭ އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ
އިޖުރާއީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް ބޭއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު މައްސަލަ ބަލާ
19
މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
.20ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައަކީ، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާބެހޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އަޅާފައިވާ
ފިޔަވަޅެއް ކަމުން، ޝަކުވާ ރައްދުވި ފަރާތަށް މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅިގެން
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ނުލިބޭ ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކެއެވެ.
އަދި، މިކަމާ ގުޅިގެން ލިޔުމުން، އިޖުރާއީ ނުކުތާ، އެކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ޚާއްޞަ ކޮށްފައިވާ ފޯމުން
ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި މި ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ އެ އިޖުރާއީ
ނުކުތާ ބަލައިނުގަތުމަށެވެ.
.21ސްޓެލްކޯގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރި ފަދައިން ޓްރައިބިއުނަލުން އިޚްތިޞާޞްއާ
ގުޅޭ އިޖުރާއީ ނިންމުމެއް ނިންމުމު ގެ ކުރިން އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަކީ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިމިވާ ނިންމުން
ނިންމި އިރު ޢަމަލުކުރުމަށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ
19 ގަވާއިދު ނަންބަރު (2025/R-102 ގަވާއިދު ނަންބަރު -14R2022/(ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދު(އަށް 2 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ
ގަވާއިދު(
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

33 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
މާއްދާއަށް ގެނެސްފައިވާ އިސްލާހަށާއި، މި އިސްތިއުނާފުގައި، އަޑުއެހުމެއް ނުބޭއްވުމުގެ ސަބަބުން،
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުނު ޙައްޤެއްވެސް ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާތީ އަހުރެން ދެކެނީ މި އިސްތިއުނާފީ
ނުކުތާއަށް ބަލައި، ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ސަބަބެއް ސްޓެލްކޯއަށް
ބުނެދެވިފައިނުވާކަމަށެވެ.
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރު މާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުން
20
.22ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ގެ 26 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛
26". (ހ) ޝަކުވާ ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުމެއް އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޤަބޫލުނުކުރެވޭނަމަ، ކޮމިޓީން އެ ނިންމުން
ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 180 (ސަތޭކައަށްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ
ޙައްޤު އެފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓަރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބިދެވޭނީ، މި
ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ކޮމިޓީއަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައި، އެ ކޮމިޓީން މައްސަލަ
ނިންމުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު، ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގިކަމަށް
ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދައިދިނުމަށް
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން އޮތްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމިޓީއަށް ޝަކުވާ
ހުށަހަޅާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ބަލައި ނިންމާފައި ނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ސީދާ
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ."
20 ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ، މީގެ ފަހުން މި ރައުޔުގައި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި
ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނީ މި ޤާނޫނަށް ނިސްބަތްކޮށެވެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

34 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
މިފަދައިންނެވެ.
.23އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގައި، ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް، ކޮމިޓީގެ ނިންމުން
ޓްރައިބިއުނަލުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބޭ ގޮތެވެ. ތެދެކެވެ. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި
ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި، މިފަދަ ޝަކުވާއެއް ރައްދުވާ ފަރާތް ނުވަ ތަ
ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ތުހުމަތު ކުރެވުނު މީހާއަށް ލިބިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ޙައްޤު
ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނަކީ ވަޒީފާގެ މާޙައުލުތަކާއި،
ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ޞިއްޙީ އަދި އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނުގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ
ޢަމަލުތައް ހުއްޓުވައި، އެފަދަ ކަންކަމުން ރައްކާތެރިކަން ހޯދައިދިނުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލާފައިވާ ޤާނޫނެކެވެ.
މި ޤާނޫނުގައި، މަސައްކަތު މާހައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ މައްސަލަތައް ބަލައި ފިޔަވަޅުއެޅުމަށްޓަކައި
ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތެއް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
.24ކަންމިހެން އޮތްނަމަވެސް، ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި ދިމާވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ މައްސަލަތަކާ މަސައްކަތުގެ
އަޚުލާޤާ މަސައްކަތު މާހައުލުގައި ދިމާވާ ސުލޫކީ މައްސަލަތަކާ އެއްގޮތް ކަމެއް ހުރިކަން އަހުރެންނަށް
ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ޢަމަލެއް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް ވެސް،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާންމު ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކުގެ ދަށުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާ
އެއްގޮތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.
.25ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ޚާއްސަ އިޖުރާއަތެއް ބަޔާންކޮށް އެކަމަށް ވަކި
ޤާނޫނެއް ހެދުމުގެ މައިގަނޑު މަގްސަދުކަމަށް އަހުރެންނަށް ފާހަގަކުރެވެނީ، ޖިންސީ ފުރައްސާރައަކީ، ޚާއްސަ
ރައްކާތެރިކަމެއް އެފަދަ ޢަމަލުތައް ރައްދުވާ ފަރާތްތަކަށް ދޭންޖެހޭފަދަ މައްސަލަތަކަކަށް ވާތީއާއި، ވަޒީފާދޭ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

35 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
ފަރާތްތަކާއި ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަން ޒިންމާދާރުކުރުމާއި، މިފަދަ މައްސަލަތައް ބަލައި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އަވަސް
ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ޝިކާރައަކަށްވާ ފަރާތްތަކަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު
ހޯދައިދިނުމެވެ. އަދި، މިފަދަ ޚާއްސަ ޤާނޫނެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފުންނަށާއި ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް
އިތުބާރާއެކު ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.
.26ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން، ވަޒީފާގެ މާޙައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް
ނުވަތަ ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ޝަކުވާ ކޮމިޓީގެ ނިންމުންތައް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ނިޒާމެއް
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައެއް ނެތެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ޝަކުވާތައް ބަލާ ކޮމިޓީއިންވެސް މުވައްޒަފަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި،
ޢަމަލުކުރަންޖެހެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނުވާގޮތެއްގެ މަތިންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މުވައްޒަފާމެދު
އެޅި ފިޔަވަޅަކީ އެކަށީގެންނުވާ ފިޔަވަޅެއް ކަމަށް އެ ފިޔަވަޅު އެޅުނު މު ވައްޒަފަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ
ޝަކުވާ، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިދާނެކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އިން އެނގެން
އޮންނަކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމަށް އަހުރެންނަށް ތާއީދު ކުރެވެއެވެ.
.27އާދަމް މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ހަވާލާދީފައިނުވާކަމަށް ބުނެ
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހަޅާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ
އިޚްތިޞާޞް ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބުނު ގޮތް ބަޔާންކޮށްދިނުމަކީ ލާޒިމް ކަމެއް ކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް
ޤާނޫނީ ނައްސެއް ފާހަގަކޮށްފައެއްނުވެއެވެ.
28. ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކު
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާއިރު، މިކަމުގައި އޮޅުން އަރަނީ ޖިނާއީ ތަބީޢަތުގެ
ނުވަތަ އަޚުލާޤީ މައްސަލައެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާތީކަމުގައިވުން އެކަށީގެންވެއެވެ. ނަމަވެސް،
މިކަން މިގޮތަށް ހިނގަނީ، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ވަޒީފާގެ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

36 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް 2024/HC-A/234
އެއްބަސްވުމާ ގުޅޭގޮތުން ބަލާ ކަންކަމާއި، ޖިނާއީ ގޮތުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން މިފަދަ މައްސަލަތައް ބަލާ
ތަހުގީގުކުރުމުގެ މަގެއް އޮތުމުގެ އިހުތިމާލު އޮތުމުން ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ޓްރައިބިއުނަލުން މިފަދަ
މައްސަލަތަކުގައި ބަލާނީ، މުވައްޒަފާމެދު އެޅުނު ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނީ އިމުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނީ
އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ. މި މަގުން މި އިޖުރާއަތު އޮތުމުގެ ބޭނުމަކީ ތުހުމަތުކުރެވޭ
ފަރާތުގެ ޙައްޤުތައްވެސް ކަށަވަރުކުރުން ކަމަށް އަހުރެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ.
ނިންމަން ފެންނަގޮތް
.29އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، އަހުރެން ދެކެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު
'200-M4/6/2024/4 އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް'އަށް ބަދަލެއް
ގެންނަ ންޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށެވެ.
ފަނޑިޔާރު އިސްމާޢީލް ޝަފީޢު ގެ ރައުޔު
.30ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް ގެ ރައުޔު
31. ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

32. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މި މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[21] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކޮށްދެވިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ތާރީޚަކީ އެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނާ ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[22] އެހެންނަމަވެސް ޚުލާޞާ ރިޕޯޓަށް ބިނާކޮށްވެސް އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[23]

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެފަދައިން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 200-M4/6/2024/4 'އިޖުރާއީ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް' އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު އިސްމާޢީލް ޝަފީޢު

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޝީދު އިބްރާހީމް

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[22] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)